

sygn. akt II Ns 73/18

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Polakowski

po rozpoznaniu w dniu 31 października 2018 r. w Warszawie na rozprawie

sprawy z wniosku J. S. i M. L. (1)

z udziałem E. K. i Komitetu Wyborczego (...)

w sprawie o wydanie orzeczenia w trybie art. 111 ustawy z dnia 05 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy

postanawia:

- 1) oddalić wniosek;
- 2) ustalić, że wnioskodawcy i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

W dniu 30 października 2018 r. wnioskodawcy J. S. i M. L. (2) w trybie art. 111 ust. 1 Kodeksu Wyborczego, złożyli wniosek żądając:

- 1) zakazania uczestnikowi postępowania E. K. rozpowszechniania fragmentu filmu (...) z podstawionym tekstem porównującym wnioskodawcę J. S. do (...), wiceprezydentów M. L. (1) i A. K. do osób uznanych za zbrodniarzy wojennych;
- 2) nakazanie uczestnikowi postępowania E. K. przeproszenie wnioskodawców J. S., A. K., M. L. (1) poprzez opublikowanie na portalach społecznościowych (...), na forach społecznościowych: (...), (...)o następującej treści: Przepraszam J. S., A. K., M. L. (1) za to, że w kampanii wyborczej przed II turą wyborów na Prezydenta Miasta P. w 2018 roku rozpowszechniałam nieprawdziwe informacje podważające wiarygodność kandydata na prezydenta i jego zastępców, bezpodstawnie rozpowszechniałam materiał porównujący ich do (...) i zbrodniarzy wojennych, wskazujący na nieprawdziwe informacje;
- 3) nakazanie uczestnikowi postępowania E. K. wpłacenia kwoty 10.000 zł na rzecz (...) Stowarzyszenia (...) tj. Fundację (...) z numerem KRS (...) -koniecznie z dopiskiem „CEL SZCZEGÓŁOWY: (...) Stowarzyszenie (...)”.

W uzasadnieniu podnieśli, że w czasie trwającej kampanii wyborczej na Prezydenta Miasta P. E. K., pełnomocnik wyborczy Komitetu Wyborczego (...) z siedzibą w P. przy ul. (...), a także kandydatka na radnego rozpowszechnia na swoim profilu na portalu społecznościowym (...) fragment filmu (...) z napisami w języku polskim, z których wynika, iż J. S. jest(...), a dwaj prezydenci A. K. i M. L. (1) są zbrodniarzami wojennymi z otoczenia (...). Z filmu wynikało, że J. S. używa słów powszechnie używanych za wulgarne oraz zwraca się do swoich zastępców w sposób poniżający.

W ocenie wnioskodawców powyższe twierdzenia są nieprawdziwe i stanowią propagowanie nienawiści (k. 2-5 wniosku).

Uczestnicy, w tym P. M. jako pełnomocnik Komitetu Wyborczego Wspólnie P. Rozwijamy, wnieśli o oddalenie wniosku.

Sąd ustalił, co następuje:

J. S. jest prezydentem P. od 1998 r. W wyborach samorządowych w 2018 r. kandyduje w II turze na urząd prezydenta P. z Komitetu Wyborczego Wyborców (...).

P. M. jest pełnomocnikiem Komitetu Wyborczego Wspólnie P. Rozwijamy i jednocześnie w jego ramach kandydatem na urząd prezydenta P. biorącym udział w II turze wyborów.

E. K. jest Pełnomocnikiem finansowym Komitetu Wyborczego (...) 27 października 2018 r. udostępniła na swoim profilu na portalu społecznościowym (...) fragment filmu (...) z napisami w języku polskim.

W publikacji zamieszczono następujące zwroty powszechnie uznawane za wulgarne i obraźliwe.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych dokumentów wymienionych w poczynionych do tej pory ustaleniach oraz oświadczeń zainteresowanych. Sąd nie znalazł podstaw, by odmówić im waloru wiarygodności.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym nie zasługiwał na uwzględnienie

Zgodnie z art. 111 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (Dz. U. 21, poz. 112 ze zm. dalej kodeks wyborczy), jeżeli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.), materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia:

- 1) zakazu rozpowszechniania takich informacji;
- 2) przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje;
- 3) nakazania sprostowania takich informacji;
- 4) nakazania publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste;
- 5) nakazania przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone;
- 6) nakazania uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100.000 złotych na rzecz organizacji pożytku publicznego.

W tym szczególnym postępowaniu sądowym komitetom wyborczym wyborców przysługuje zdolność sądową umożliwiającą udział w postępowaniu w charakterze uczestnika postępowania. Należy zauważyć, że tego rodzaju działania ustawodawca podejmuje w sytuacjach gdy widzi konieczność udziału w postępowaniu sądowym w charakterze strony podmiotu nie posiadającego osobowości prawnej (postanowienie SA w Rzeszowie z 14 października 2014 r. sygn. akt I ACz 862/14). Inną kwestią, która stanowi jeden z argumentów oddalenia wniosku w niniejszej sprawie jest to, iż żadne z jego żądań nie jest skierowane wobec Komitetu Wyborczego (...), a wyłącznie wobec E. K.. W tożsamy sposób należy ująć objęcie żądanymi A. K., który nie jest wnioskodawcą w niniejszej sprawie.

Zgodnie z art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego, agitacją wyborczą jest publiczne nakłanianie lub zachęcanie, do głosowania w określony sposób lub do głosowania na kandydata określonego komitetu wyborczego.

Do uwzględnienia wniosku konieczne jest wykazanie spełnienia wszystkich przesłanek wynikających z art. 111 § 1 w zw. z art. 105 § 1 Kodeksu wyborczego. Konieczne jest wykazanie, że uczestnik postępowania rozpowszechnia, na przykład w prasie, informacje dotyczące kandydata w okresie kampanii wyborczej. Następnie niezbędnym jest wykazanie, że rozpowszechniane informacje są nieprawdziwe. Wreszcie należy wykazać, że publikacje te mają na celu zjednywanie zwolenników lub zdyskredytowanie przeciwników, czyli że są formą agitacji wyborczej. Jeżeli którakolwiek z tych przesłanek nie jest spełniona, protest wyborczy nie może zostać uwzględniony.

Treść art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego świadczy o tym, że mogą tutaj wchodzić w grę materiały wyborcze w szczególności plakaty, ulotki i hasła (z uwagi na użycie sformułowania "w szczególności" katalog jest tylko przykładowy), a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej (brak katalogu choćby przykładowego, chodzi tylko o to, by była to forma agitacji wyborczej).

Podkreślić należy, że tryb określony w art. 111 kodeksu wyborczego jest trybem szczególnym. Ma on na celu zapewnienie prawidłowego przebiegu kampanii wyborczej poprzez zapobieganie takim naruszeniom praw podstawowych kandydatów, które mogą wpłynąć na wynik wyborów. Zapewnienie takiego przyspieszonego środka na czas kampanii wyborczych (samorządowych i krajowych) służy uprawnionemu celowi zapewnienia rzetelności procesu wyborczego. Z uwagi na okres kampanii wyborczej, sprawy w tym trybie są rozpoznawane bardzo szybko, przewidziane są także ograniczenia dla stron, polegające przede wszystkim na bardzo krótkim czasie, jaki strony mają, żeby przygotować się do sprawy. Pociąga to za sobą także faktyczne ograniczenia dowodowe. Ograniczenia te mają na celu maksymalne przyspieszenie rozpoznania protestu wyborczego.

Agitacja wyborcza może mieć także charakter negatywny, to jest polegać na zniechęcaniu do głosowania na określone osoby czy partie działające przez komitety wyborcze. Mieści się to w szerokim pojęciu głosowania w określony sposób, o jakim mowa w art. 105 § 1 kodeksu wyborczego. Ponadto takie rozumienie przepisu odpowiada potrzebom wynikającym z kształtu kampanii wyborczych, w ramach których znaczna część aktywności skierowana jest na przypisanie przeciwnikom negatywnych zachowań czy właściwości. Przy odmiennym rozumieniu, ochrona w trybie wyborczym przewidziana w art. 111 kodeksu byłaby bardzo niepełna i nie nadawała się do użycia w większości sytuacji.

Trudno w niniejszym postępowaniu by postępowanie uczestniczki miało postać agitacji wyborczej. Wprawdzie jej dotychczasowa działalność w tym skuteczne kandydowanie do rady miasta P. w ramach Komitetu Wyborczego (...) i pełnienie funkcji jego pełnomocnika finansowego wskazuje, iż jest ona zainteresowana wygraną wyborczą P. M., a co za tym idzie przegraną J. S., to jednak publikacja spornego materiału, którego nie jest autorem, nastąpiła na jej prywatnym profilu na portalu społecznościowym. Dostęp do niego ma zaś ograniczony krąg osób. Odmiennej oceny tej sytuacji nie wykazali zaś wnioskodawcy. Wypada zaś zauważyć, iż M. L. (1) przyznał w toku rozprawy, iż należy do grona znajomych uczestniczki w ramach powyższego portalu, stąd też mógł zapoznać się z inkryminowanym materiałem.

Niezależnie od tego zważyć należy, iż warunkiem udzielenia ochrony w trybie art. 111 Kodeksu wyborczego jest spełnienie przesłanki nieprawdziwości informacji, zawartej w przedmiotowej wypowiedzi. Niezbędne jest zatem wykazanie, że naruszenie dóbr osobistych nastąpiło w wyniku podania nieprawdziwych informacji o kandydacie. Badaniu w trybie wyborczym podlegają jedynie konkretne informacje, które podlegają weryfikacji czy są prawdziwe czy są fałszywe. W postępowaniu w trybie art. 111 kodeksu wyborczego nie podlegają weryfikacji oceny, nawet nieprzychylnie i naruszające dobre imię i cześć wnioskodawcy. Wszelkie komentarze, opinie, krytyka, wnioski, także wyciągnięte zbyt pochopnie, nie mieszczą się w granicach określenia „nieprawdziwe informacje”, a co za tym idzie nie podlegają ochronie na podstawie art. 111 § 1 Kodeksu wyborczego.

Wnioskodawcy zarzucili, że porównywanie wnioskodawców do (...) i jego współpracowników stanowi propagowanie nienawiści, a rozpowszechnianie filmu ma na celu postawienie wnioskodawców w negatywnym świetle. Jak zostało wyżej wskazane, naruszenie dóbr osobistych powinno nastąpić w wyniku podania nieprawdziwych informacji o kandydacie na prezydenta P. J. S.. W ocenie Sądu zamieszczona przez uczestniczkę publikacja nie ma charakteru informacji o kandydacie, bowiem jest jedynie zestawieniem obejmującym obraz i ścieżkę dźwiękową - fragmentu

filmu (...) o ostatnich dniach A. H. z dopisanymi kwestiami rzekomo wypowiedzianymi przez J. S. wobec jego współpracowników.

Przedmiotem ochrony w niniejszym postępowaniu są zaś informacje podawane o kandydacie pod kątem ich prawdziwości. Nie sposób dokonać takiej weryfikacji w przypadku przedstawionej publikacji. Jakkolwiek samą publikację należy zdaniem Sądu ocenić negatywnie w kontekście jej zawartości, nie można jednak przyjąć, że podaje ona jakiegokolwiek informacje o kandydacie. Sporne treści, niewątpliwie posługujące się wulgaryzmami, są zaś wyrazem inwencji autora tego materiału, a nie przedstawieniem informacji o kandydacie na urząd prezydenta miasta. Tak samo należy ocenić zestawienie wnioskodawców w osobą A. H. i jego współpracowników.

Powyższe nie oznacza zaś, iż informowany materiał nie może zostać poddany oczekiwanej przez wnioskodawców ocenie prawnej na innej podstawie niż art. 111 Kodeksu wyborczego.

W konsekwencji oddaleniu podlegało także żądanie zasądzenia przeprosin oraz kwoty pieniężnej na rzecz organizacji pożytku publicznego.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne, Sąd orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

(...)